

Kryptovaluutat ja ICO (Initial Coin Offering) sijoituskohteina, onko kyse kuplasta?

22.11.2017 • BLOGI • Hanna Heiskanen

Bitcoinin kurssikehitykseen liittyvä uutisointi viime aikoina on saanut liikkeelle yksittäisiä kansalaisia, jotka ostavat bitcoineja, muita olemassa olevia kryptovaluuttoja tai uusia liikkeeseen laskettavia kryptovaluuttoja tunnistamatta välttämättä kaikkia ilmiöön liittyviä riskejä.

Bitcoinin ja muun kryptovaluutan käyttö maksuvälineenä verrattain vähäistä ja toissijaista

Kryptovaluutoista tunnetuin bitcoin on kehitetty alun perin maksamisen välineeksi, mutta sen käyttö tähän tarkoitukseen on verrattain vähäistä. Bitcoinilla voidaan maksaa Suomessa muutamissa verkkokaupoissa, vähittäiskaupoissa ja ravintoloissa. Yksittäisen bitcoin-maksutapahtuman toteuttaminen on hidasta. Bitcoin-järjestelmässä pystytään toteuttamaan globaalisti alle kymmenen maksutapahtumaa sekunnissa. Rajoituksesta johtuen yksittäisen bitcoin-maksutapahtuman läpivienti voi kestää minutteja.

Kryptovaluuttoja käytetään jonkin verran yritysten välisessä kansainvälisessä maksamisessa, erityisesti Kiinaan suuntautuvassa kaupassa. Tällöin maksut siirtyvät ostajalta myyjälle nopeammin kuin tavanomaisten maksujärjestelmien kautta. Kauppojen arvo määritetään pääsääntöisesti muuna valuuttana, kuten dollareina, mutta maksut siirretään bitcoineina sen hetken vaihtokurssin mukaisesti. Kryptovaluuttoja käytetään maksamisessa myös mm. tor-verkon sivustoilla, jolloin niillä tuskin ostetaan mitään laillista.

Spekulatiivinen sijoittaminen kiinnostaa, mutta tiedostavatko sijoittajat riskit?

Bitcoinin ja muiden kryptovaluuttojen markkinahinnat ovat heilahdelleet voimakkaasti. Kysyntään vaikuttanee niin spekulatiivinen sijoittaminen kuin myös halu siirtää varoja maasta toiseen valvonnalta piilossa. Myös julkisuus ja viimeaikainen bitcoinin kurssikehitys ruokkivat kiinnostusta.

Bitcoin ja muut kryptovaluutat ovat sijoituskohteina täysin spekulatiivisia. Tuotto-odotus perustuu pelkästään odotuksiin siitä, että joku ostaa kohteen myöhemmin kalliimmalla. Tämän tyyppinen sijoitustoiminta sisältää aina merkittäviä riskejä. Sijoitustoiminnan varjopuoli on se, että kansalaiset eivät välttämättä tunnista tai arvioi huolella ilmiöön liittyviä riskejä.

Ovatko ICOt relevantti rahoituskeino vai viimeinen oljenkorsi, jos muut keinot on jo koluttu?

Kryptovaluuttoihin liittyy myös ilmiö nimeltä ICO eli "initial coin offering". ICO on tapa kerätä riskirahoitusta. Se tarkoittaa uuden kryptovaluutan tarjoamista vastineeksi rahoitukselle. Sijoittaja osallistuu ICOon tarjoamalla rahoitusta hakevalle joko tavallista valuuttaa tai toista kryptovaluuttaa. Vastineeksi sijoittaja saa ns. tokeneita eli uuden liikkeeseen laskettavan kryptovaluutan yksiköitä.

Uuden liikkeeseen laskettavan kryptovaluutan ominaisuudet vaihtelevat suuresti ICOista riippuen. Yleensä kryptovaluutoilla voidaan ostaa tuotteita tai palveluita, joita ICO-rahoituskerroksen järjestänyt taho tarjoaa. Kryptovaluutta voi oikeuttaa myös osuuteen sen tarjoajan tulevista tuotoista, ikään kuin osinkoina. Osa liikkeeseen laskettavista kryptovaluutoista ei välttämättä lupaa sijoittajille suoraan mitään. Liikkeeseen laskettavat kryptovaluutat voivat olla vaihdettavissa edelleen toisiin kryptovaluuttoihin tai tavalliseen valuuttaan kauppapaikkojen kautta. Jälkimarkkinoiden olemassaoloa ei kuitenkaan taata.

Sääntelyn näkökulmasta ICOja on aina tarkasteltava tapauskohtaisesti. Sääntely on teknologianeutraalia ja rahoituksen hankkiminen ICOlla ei yksinomaan ratkaise kysymystä sovellettavasta sääntelystä. Soveltuvaa sääntelyä arvioitaessa on aina tarkasteltava sitä, mitä sijoittaja saa ICOsta vastineeksi. ICOon voi soveltua sen toteutustavasta riippuen esimerkiksi joukkorahoitusta koskeva sääntely, arvopaperilainsäädäntö tai kyseessä voi olla myös finanssialan sääntelyn piiriin kuulumaton toteutusratkaisu. Finanssivallvonnin Innovaatio-HelpDesk on vastannut muutaman ICOa suunnittelevan kysymyksiin sääntelyn soveltamisesta.

Tällä hetkellä moni on epäileväinen sen suhteen onko ICOille aitoa tarvetta. ICO tuntuu joskus olevan viimeinen oljenkorsi, jos muut reitit, kuten joukkorahoitus, eivät onnistu. Samalla monia mietityttää, tarvitaanko markkinoilla tuhansia kryptovaluuttoja. Joillain ICOilla on onnistuttu keräämään merkittävästi rahoitusta verrattain ohuella kuvauksella suunnitellusta toiminnasta. Toki kerätyn rahoituksen suuruuden määrittäminen voi olla vaikeaa, sillä se ei läheskään aina ole tavallista valuuttaa, vaan bitcoineja tai muuta kryptovaluuttaa, kuten toisesta ICOsta hankittua kryptovaluuttaa.

Toisaalta ei ole myöskään poissuljettua, että ICOjen joukkoon mahtuisi toteutuksia, joissa ICO olisi yritykselle relevantti rahoitusmuoto. Ilmiöön liittyy kuitenkin teknologiainnovaatioille tyypillisiä kasvukipuja. Ennen ilmiön mahdollista vakiintumista ja kaikilta osin laillisten toimintamallien löytymistä joukkoon mahtuu ylilyöntejä ja sijoittajat kärsivät. Valvojan huoli kohdistuu siihen, että kryptovaluuttojen myötä voi rakentua iso kupla ja joukkoon mahtuu huijauksia.

Sijoittajan näkökulmasta ICO on samantapainen spekulatiivinen sijoitus kuin jo olemassa olevat kryptovaluutat. Lisäksi siihen sisältyy riski siitä, että vastineeksi luvattu kryptovaluutta ei vastaa sitä, mitä luvattiin. Sijoittajien on syytä olla valppaina ja ottaa selvää ICOjen ehdoista. Maalaisjärkikin auttaa usein: jos ICO kuulostaa liian hyvältä ollakseen totta, niin jotain lienee pielessä.

Kirjoittaja

Kirjoittaja Hanna Heiskanen työskentelee Finanssivalvonnassa johtavana digitalisaatioasiantuntijana.